

01

“sivil izlemeye giriş”

İkbal Polat

“Savunuculuk, dayanağını yasalardan alan, herhangi bir kurumun (örneğin bir Sivil Toplum Kuruluşu, bir konsey ya da uluslararası bir kuruluşun) belli bir konudaki duruş veya programını değiştirmeye yönelik stratejik bir harekettir.”

Savunuculuk Nedir?

Savunuculuk, dayanağını yasalardan alan, herhangi bir kurumun (örneğin bir Sivil Toplum Kuruluşu, bir konsey ya da uluslararası bir kuruluşun) belli bir konudaki duruş veya programını değiştirmeye yönelik stratejik bir harekettir.

Savunuculukla ilgili farklı kaynaklarda yer alan tanımlar, savunucuların misyonunu da açıklayıcıdır:

- Toplumdaki önemli bir konuya farkındalık yaratıp, konuyu karar vericilerin gündemine getirip, çözüm üretmeye çalışmaktadır.
- İnsanların hayatlarını etkileyen bir konuda karar verme süreçlerine katılma hareketidir ve bu hareket kurumsal, bölgesel, ulusal ya da uluslararası olabilir.
- Toplumsal sorunla baş başa kalmış sessiz bir kesimin sesinin duyurulması ve haklarının korunması için çözüm önermektir.
- İlgili taraf ve kurumlarla işbirliği içerisinde toplumsal bir değişiklik yapmaya çalışmaktır. Belli bir vizyona ulaşabilmek için kısa dönemli hedefleri içerebilir. Hedef kitlelerini etkilemek için çalışmaları lobi yapmak, toplumsal pazarlama yöntemleri, halkın örgütlenmesi, kampanyalar, araştırmalar gibi bir çok değişik yöntemleri kapsayabilir.

Yerel Savunuculuk

Savunuculuk için adımlar şu şekildedir.:

1. Konunun tespiti
2. Amaç ve hedeflerin belirlenmesi
3. Hedef kitlenin belirlenmesi
4. Destek sağlanması ve işbirlikler
5. Mesajın, sloganın belirlenmesi
6. İletişim stratejisi
7. Kaynakların bulunması
8. Uygulama planı
9. İzleme ve değerlendirme

Kamu Yönetimi

- Devlet kavramı, kamu hizmetlerinin teşkilatlanması sonucu ortaya çıkan bir kavramdır. Geniş anlamıyla devlet, bu teşkilatlanmayla ortaya çıkan kamu gücüne ve dolayısıyla kamu tüzel kişiliklerinin tamamına verilen isimdir. Dar anlamda ise siyasal ve merkezi nitelikteki kamu tüzel kişiliği teşkilatlanması kastedilmektedir.

- Ülkemizde kamu yönetimi kurumları genel yönetim, yerel yönetim, hizmetsel yönetim, meslek kurumları, denetleme ve danışma kurumları ve özel hukuk yapılı kuruluşlar olarak gruplanabilir.

Merkezi Yönetim

- Merkezi yönetimde bütün hizmetler ile bunlarla ilgili karar alma ve uygulama gücü merkezde toplanmıştır. Hizmetler merkezi hiyerarşi içindeki kamu görevlilerince görülür. Bu hizmetlerin görülmesinde kullanılan gelir ve giderler de merkezde toplanmıştır. Esasen, merkezi yönetim «yönetimsel hizmetlerin merkezde toplanması ve bu hizmetlerin merkez ve merkezin hiyerarşi içindeki kuruluşlar tarafından yürütülmesidir».

Yerel Yönetimi

- Yerel Yönetim ya da yerinden yönetim, yönetim biliminde adem-i merkeziyet (decentralizasyon) olarak bilinen bir kavramdır.
- Adem-i merkeziyetin iki şekli bulunur. Birincisi, yetki genişliği ilkesiyle merkezi yönetimin bir takım yetkilerini taşrada oluşturulan teşkilata devretmesidir. İkincisi ise bir takım işleri görme yetki ve sorumluluğunun tüzel kişilik sahibi özerk kurumlara bırakılmasıdır. Gerçek yerinden yönetim ikincisidir.

Yerinden Yönetimin Özellikleri

- Yerinden yönetim kuruluşlarının en büyük özelliği tüzel kişiliğe sahip olmalarıdır. Buna bağlı olarak kendi organlarınıca kullanılan irade gücü, mal varlığı, gelir ve giderleri bulunur.
- Yerel yönetim kuruluşlarının kurucuları, hizmet yöresinin seçmenleridir. Karar organları yerel idareye karşı idari özerklik gücünden yararlanırlar.

Yerinden yönetim kuruluşlarının özerk olmaları, tüzel kişiliğe ve kendilerine ait bütçeye sahip bulunmaları; teşkilatı, personeli ile iş ve işlemlerinin kendi organlarının uhdesinde bulunması ve genel yönetimin vesayet denetimine tabi olması şeklinde ifade edilmektedir.

Yerel Yönetimler:

- İl Özel İdareleri (Vali, İl Genel Meclisi, İl Encümeni)
- Belediyeler (Belediye Başkanı, Belediye Meclisi, Belediye Encümeni)
- Köyler (Köy Derneği, İhtiyar Meclisi, Muhtar

Belediye Kanunu'nda (5393) Önemli Maddeler

Belediyenin görev ve sorumlulukları

Madde 14- Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. **(Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...)** **(Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.)** Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.⁽¹⁾⁽⁴⁾

b) (...)⁽²⁾ Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. **(Değişik ikinci cümle: 12/11/2012-6360/17 md.)** Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynî ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.⁽³⁾

Hemşehri hukuku

Madde 13- Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur.

Belediye, hemşehriiler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.

Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlüdür.

Belediye Kanunu'nda (5393) Önemli Maddeler

İhtisas komisyonları

Madde 24- Belediye meclisi, üyeleri arasından en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. Komisyonların bir yılı geçmemek üzere ne kadar süre için kurulacağı aynı meclis kararında belirtilir.

İhtisas komisyonları, her siyasi parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur. İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde plân ve bütçe ile imar komisyonlarının kurulması zorunludur.

Meclis toplantısını müteakip imar komisyonu en fazla on iş günü, diğer komisyonlar ise beş iş günü içinde kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır. Komisyonlar kendilerine havale edilen işlerle ilgili raporlarını bu sürenin sonunda meclise sunmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır.

İhtisas komisyonlarının görev alanına giren işler bu komisyonlarda görüşüldükten sonra belediye meclisinde karara bağlanır.

Mahalle muhtarları ve ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ile ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar ve gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir.

Komisyon çalışmalarında uzman kişilerden yararlanılabilir.

Komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur ve isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verilir.

Diğer kuruluşlarla ilişkiler

Madde 75- Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

a) Mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Mahallî idareler ile merkezî idareye ait asli görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynı ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir.

c) **(Değişik: 12/11/2012-6360/19 md.)** Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.⁽¹⁾

d) Kendilerine ait taşınmazları, asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz.

(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/19 md.) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10 uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz.

Belediye Kanunu'nda (5393) Önemli Maddeler

Kent konseyi

Madde 76- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehricilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usul ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.⁽²⁾

Belediye hizmetlerine gönüllü katılım⁽¹⁾

Madde 77- Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında belde de dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Gönüllülerin nitelikleri ve çalıştırılmalarına ilişkin usul ve esaslar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.⁽²⁾

Yerel Yönetimlerde Stratejik Plan ve Temel Belgeler

- Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren "Stratejik Plan", 5018 sayılı Kanunu ile birlikte 5393 sayılı Belediye ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunları ile hazırlanır. Nüfusu 50.000'den fazla olan belediyelerin Stratejik Plan hazırlaması zorunludur.
- Kanun'la, kamu idarelerine kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde misyon ve vizyonlarını oluşturmak, amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve uygulamanın izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlama görevi verilmiştir.
- 5018 sayılı Kanun'da belirtilen kamu idarelerinin yanı sıra 13/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'yla nüfusu 50.000 ve üzerindeki tüm belediyeler ve 23/07/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'yla büyükşehir belediyeleri stratejik plan hazırlamakla yükümlüdür. Ayrıca 04/03/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'yla il özel idarelerine de stratejik planlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Stratejik Plân ve Performans Programı

Madde 41- Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar.

Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer. Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir. Stratejik plân ve performans programı bütçenin hazırlanmasına esas teşkil eder ve belediye meclisinde bütçeden önce görüşülerek kabul edilir.

Stratejik Planlama Neden Önemli?

- Stratejik planlama kurumun bugünü ile istediği yer arasındaki yolu ifade eder.
- Sonuçların ve sonuçlara giden yolun planlanmasıdır.
- Değişimin planlanması ve yönetimini içerir.
- Dinamiktir ve geleceğe yöneliktir.
- En iyi sonuçları almak için etkili bilgi toplama, stratejik alternatif geliştirme, araştırma ve şimdiki kararların gelecekteki çıkarımları üzerine vurgu gerektirir.
- Şehir halkının yaşam kalitesini etkileyen ve etkilemesi muhtemel koşulların anlaşılması
- Şehrin gelecekte ulaşmak istediği konum konusunda ortak bir anlayış ve mümkün olduğunca geniş bir uzlaşma sağlanması
- Bu konuma ulaşmak için belediyenin kaynaklarını etkin bir şekilde kullanma yollarını arayarak ne yapması ve nasıl bir kurum olması gerektiğini tanımlayan sistematik bir süreçtir.

Hedef Kartı Örneği

Amaç (A1)*									
Hedef (H1.1)*									
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)**	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	İzleme Sıklığı***	Raporlama Sıklığı****
PG1.1.1*									
PG1.1.2*									
PG1.1.3*									
Sorumlu Birim	Hedefin gerçekleşmesinden sorumlu olan tek bir birime yer verilir.								
İşbirliği Yapılacak Birim(ler)	Hedefin gerçekleşmesinden sorumlu birimin işbirliği yapacağı birim ve/veya birimlere yer verilir.								
Riskler	Hedefin gerçekleşmesini etkileyebilecek en fazla beş temel riske yer verilir.								
Stratejiler	Hedeflerin nasıl gerçekleştirileceğine yönelik en fazla üç stratejiye yer verilir.								
Maliyet Tahmini	Hedefe ilişkin toplam tahmini maliyete yer verilir.								
Tespitler	Durum analizi sonucunda elde edilen ve hedeflere gerekçe oluşturacak bulgulardan en fazla beş tanesine maddeler halinde yer verilir.								
İhtiyaçlar	Üst politika belgeleri analizinden gelen ihtiyaçlar öncelikli olmak üzere tespit edilen sorun alanlarına ilişkin yapılması gerekenlere en fazla beş madde olmak üzere yer verilir. Burada yer verilen ihtiyaçlar hedefin gerekçesini oluşturur.								

AHA 6. HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ YÖNETİMİ

SA 1. Vatandaş Odaklı Çözüm ve Hizmet Sunarak Yaşam Kalitesini Artırmak

SH 1.2 Hizmet Kalitesini ve Verimliliğini Geliştirmek

No	Gösterge	Gösterge Birimi	2017 Hedef Değer	2018 Hedef Değer	2019 Hedef Değer	Faaliyet / Proje	2017 Öngörülen Mali Kaynak İhtiyacı (TL)	2018 Öngörülen Mali Kaynak İhtiyacı (TL)	2019 Öngörülen Mali Kaynak İhtiyacı (TL)
52	Hizmet Memnuniyet Oranı - Cenaze + Hasta Nakil Hizmetleri	Yüzde	100	100	100	Cenaze + Hasta Nakil Hizmetlerinin Yürütülmesi	1.340.000 TL	1.500.000 TL	1.700.000 TL

SA 5. Sağlıklı Bir Toplumsal Gelişime Katkı Sağlamak

SH 5.1 Sağlıklı Yaşama Alışkanlığını Destekleyen Mekan ve Hizmetleri Yaygınlaştırmak

53	Talep Karşılama Oranı - Veterinerlik Hizmeti	Yüzde	100	100	100	Veterinerlik Hizmetinin Verilmesi	367.000 TL	320.000 TL	345.000 TL
54	Hizmet Memnuniyet Oranı - Doğal Yaşam Merkezi	Yüzde	96	91	92	Doğal Yaşam Merkezi Hizmetlerinin Yürütülmesi	0 TL	0 TL	0 TL
55	Talep Karşılama Oranı - İlaçlama Talepleri	Yüzde	96	100	100	İlaçlama Hizmetlerinin Verilmesi	60.000 TL	70.000 TL	80.000 TL
56	Hizmet Memnuniyet Oranı - At Binisi Hizmeti	Yüzde	91	92	92	At Binisi Hizmetinin Verilmesi	205.000 TL	225.000 TL	250.000 TL
57	Geliştirilen Proje Sayısı- Sosyal Sorumluluk Projeleri	Adet	-	2	2	Sorumluluk Projelerinin Gerçekleştirilmesi	0 TL	10.000 TL	10.000 TL

SA 6. Toplum Esenliğine Katkı Sağlamak

SH 6.1 Toplum Düzenine Yönelik Denetimleri Etkinleştirmek

58	Hijyen Denetimi Sonucu İşyeri Uygunluklarının Giderilme Oranı - Sıhhi İşyerleri	Yüzde	99	99	99	İşyeri Hijyen Denetimlerinin Gerçekleştirilmesi	0 TL	0 TL	0 TL
59	Hijyen Denetimi Sonucu İşyeri Uygunluklarının Giderilme Oranı - Gayri Sıhhi İşyerleri	Yüzde	96	97	98				

sivil izleme uygulaması

Yaşadığınız ilçeyi, “İnsan Hakları Kentleri Göstergeleri”nde listelenmiş, engelli, kadın, çocuk, mülteci ve yaşlı göstergeleri bağlamında incelemenizi rica ediyoruz. Bunu yaparken belediyelerin sitelerinde “Kurumsal” başlıklı sayfada yer alan stratejik plan ve faaliyet raporu isimli iki kaynaktan faydalanabilirsiniz.

İzleme uygulamasını gerçekleştirirken;

1. Öncelikle göstergelerde yer alan engelli, kadın, çocuk, mülteci ve yaşlı alanlarından birini seçmelisiniz,
2. İzlenen belediye, stratejik planında seçilen alanda (engelli, kadın, çocuk, mülteci, yaşlı) neleri vaat etmiş/öngörmüş, bakmanız.
3. Faaliyet raporunda bunların ne kadarını gerçekleştirdiğini belirtmiş?
4. Bu gerçekleşen faaliyetler o kenti; kent sakinleri için daha uygun bir kent haline getiriyor mu?

Bu izleme uygulaması kapsamında belediyelerin son dönem stratejik planlarını incelemenizi, planlamada yer verilen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı, ulaşıldı ise ne düzeyde gerçekleştiğinin incelenmesi bekliyoruz.

- Hedeflerin gerçekleşme durumları, faaliyet raporundan takip edilecektir. Stratejik plan incelemesi yapılırken “İnsan Hakları Kentleri Göstergeleri”nde yer alan engelli, kadın, çocuk, mülteci ve yaşlı göstergelerinden faydalanılacaktır.

İnsan Hakları Göstergeleri: [http://rwistanbul.org/files/İHK%20Göstergeler%20\(1\).pdf](http://rwistanbul.org/files/İHK%20Göstergeler%20(1).pdf)

